

Educația Națională

Redacția și Administrația
Bulev. Dr. V. Babeș 11
 Telefon: 2-90

Director:
Mihail Popescu
 Profesor, Critic Expert

Abonamentul 40 lei pe an

Un număr 3 lei

CUPRINSUL:

24 Ianuarie 1859	Educația Națională
Solidaritatea națională	Mihail Popescu
Cânduri pentru 24 Ianuarie	Dr. Aurél Contrea
Spionajul și trădarea	Colonel Traian Frunzescu
Casmicia (Reflexie)	I. Profiriu-Putna
Crăciunul pasărilor	Prof. Oct. Pop
Statul, Preotul și învățătorul	Mihail Popescu
Sfaturi pentru gospodari	Oct. Pop
Razele ultraviolete	M. P.
Cinematograful educator	• • •
Domnul Iorga și învățătorii	• • •
Plăngerile Podgorenilor	M. P.
Informațiuni	

24 Ianuarie 1859

În această zi măreață pentru Neamul Românesc sărbătorim nu numai unirea celor două principate Muntenia și Moldova sub Domnitorul Alexandru Cuza, baza pe care s'a clădit România-mare de astăzi dar și toate unirile și înfăptuirile din trecut. Românii au fost totdeauna conștienți de naționalitatea lor și granițele cari i-au separat politicește nu au fost niciodată așa de puternice pentru ca să dispară legăturile dintre frați. Românul de la Sighetul Marmăției și din Banat se poate înțelege foarte bine cu cel de la Cetatea albă și cu cei rămași în ținuturile Minscului și Podoliei de peste Nistru, iar cel dela Cluj și Bistrița Năsăudului se înțelege cu cel din Valea Timocului și Valea Dunărei, căci poporul român este unitar și limba lui este unitară. Pentru ce Domnitorii Munteniei și Moldovei aveau totdeauna privirile îndreptate spre Ardeal dacă n'ar fi fost convinși că acolo se găsește o mare masă românească care trebuie adusă la mamă? Oare Mircea și urmașii săi n'au stăpănit Ducatele Almașului și Făgărașului iar Ștefan cel Mare nu a înființat episcopia Vadului în Ardeal? Muntenia și Moldova nu erau prin urmare țările mici de mai târziu ci se întindeau mult peste Carpați. Mihai Viteazul de ce nu s'a dus la Constantinopol să se proclame împărat al Bizanțului, ci a preferat să ducă în Ardeal și'n urmă în Moldova pentru a înfăptui pentru un moment unirea pentru care au luptat în urmă atâtea generațiuni?

Acum 77 ani în baza conștiinței naționale dezvoltată prin studiile istorice și limbistice la Roma și Paris s'a înfăptuit unirea principatelor care a format fundamentul unirii de mai târziu și desăvârșite în anul 1918.

Pregătirea conștiinței naționale și a spiritului de unire a făcut o Kogălniceanu, Eminescu și N. Iorga. Cei-lalți au fost factori secundari și micimea lor de suflet se vede și acum, când în loc să lucreze pentru consolidare prin unire sufletească, politica-i împinge spre destrămare și dizolvare.

Liga pentru Unitatea culturală a tuturor românilor de sub prezidenția marelui nostru învățat N. Iorga cheamă în aceasta zi sufletele românești în spre o mai puternică organizare așa ca tineretul de astăzi, căruia îi se încredințează o țară mare și frumoasă să știe nu numai să o păstreze ci să-i și alipească ce mai este de alipit.

Educația Națională.

Solidaritatea națională

Solidaritatea națională se manifestă printr'o conlucrare comună și continuă a factorilor pe cari se razimă întărirea și progresul unui popor. Cu cât această conlucrare va fi mai uniform pregătită și se va efectua mai cu energie și mai accelerat cu atât poporul acela se va împune și va fi luat în considerație atunci când se vor pune în discuție relațiile lui cu celelalte popoare. O unitate de vederi nu se poate cere într'un stat democratic, dar dacă părerile deosebite concură spre același ideal solidaritatea națională nu este cu nimic atinsă și nu se consideră sdruncinată, iar părerile diferite în cece privește conlucrarea fac să reiese și mai evidente scopurile sau tendințele generale de manifestare. Pentru ca să existe solidaritate națională între membrii cari compun un popor trebuie în primul rând o puternică afinitate între clasele lui sociale. Această afinitate devine cu atât mai puternică cu cât școala și armata stabilesc între ele legături mai indestructibile, prin înlăturarea tuturor chestiunilor cari ar putea forma constituirii de diferențiere. Până în prezent încercările de diferențiere au dat greș, iar cei ce au asmuțit clasele sociale unele în contra altora au căzut în mare păcat față de solidaritatea națională.

Primi factori ai desolidarizării naționale sunt partidele politice de clasă — ca: partidul țărănesc, partidul comercial, partidul funcționăresc — sub ori ce denumire s'ar prezenta și ori cât de mare ar fi patriotismul conducătorilor ele slăbesc solidaritatea națională considerând clasa partidului ca privilegiată, cea ce nu trebuie să fie exprimat nici măcar în gând. Acele partide sunt de solidaritate națională cari cobrind toate clasele sociale și cari știu că clasele cele mai slabe trebuiesc susținute și ajutate mai mult pentru progresul lor, căci de progresul uneia din clase depinde progresul tuturor.

Urmează apoi provincialismul manifestat prin regionalism. Ce este provincialismul — în principiu în mare — ar fi o idee de descentralizare în care fie care provincie să se administreze separat și cu oamenii locului pentru o mai bună dezvoltare. Incercări de acestea s'au făcut în Germania din care cauză Germania n'a ajuns la o contopire generală în stat unitar de cât după o mare înfrângere, iar Italia după victorie, cea ce s'a întâmplat și cu noi românii, jugoslavii și cu cehoslovacii.

Presa provincială și chiar literatura provincială încă pot fi cauze de desolidarizare în cazul când activitatea lor se mărginește a considera provincia izolată și neintegrată în teritoriul național.

Atât chestiunea luptelor de clasă cât și de provincie pot fi cuprinse într'o sferă, aceea a demagogiei. Demagogii pentru a parveni la locuri de comandă pe cari nu le merită, servesc poporului ideile cele cari convin mai puțin unei solidarizări naționale, fiind că ideile rele prind mai repede ca cele bune. Demagogii pun interesul lor personal înaintea interesului mare al patriei, ei vor să trăiască bine și după ei vie poporul. Ori ce interes provincial trebuie integrat în marele interes general. Măsurile de îmbunătățire trebuiesc luate totdeauna generale. După cum nu trebuie să avem clase favorizate, nu trebuie să avem nici provincii favorizate. Cei ce lucrează astfel păcătuiesc față de țară și neam și trebuiesc pînțuiți la stâlpuț infamiei. Intreaga noastră activitate trebuie îndreptată numai în direcțiunea intensificării mijloacelor pentru creșterea solidarității naționale și aceasta nu se poate obține de cât printr'o perfectă educație națională.

Mihail Popescu.

Gânduri pentru 24 Ianuarie

Nimic nu-i mai frumos decât iubirea de țară. Acest percept învioră inima generației Unirii. Și cum totdeauna, chemării clipelor mărețe le răspund oamenii de geniu, tot astfel între anii 1856-59 Principatele Române au dispus de bărbați de înaltă valoare, cum rareori se prezintă în cursul istoriei noastre atâția deodată. Colonelul Cuza, M. Kogălniceanu, C. Negruzzi, V. Alexandri, I. Ghica, I. C. Brătianu, V. Bocrescu și atâția de cei buni și cu inima înflăcărată, încât munca lor

prodigioasă de atunci ar fi fost îndestulătoare în alte timpuri pentru zestrea unui veac întreg.

Capitulațiile streine atârnavă ca sabia lui Damocle deasupra poporului românesc. A vorbi despre independența țării în acele zile era primejdie de moarte. Și în acea vreme spiritele clarvăzătoare aveau convingerea nezdruccinată, că Unirea Principatelor duce la Independența Țării și la întregirea neamului. Fără această convingere Puterile vecine: Rusia, Austria, n'ar fi întrebuițat atâtea mașinațiuni diabolice împotriva noastră. Iar opunerea Turcilor împotriva Unirii era mai mult decât desperată. Acei cari își închipuie că munca acestei generații a fost o trudă ușoară, o muncă de nimic, se înșeală în ceea ce a avut istoria noastră mai greu de câștigat.

Parecă avem în fața ochilor noștri pe Mihail Kogălniceanu, în prima și cea mai vijelioasă fază a bărbăției lui, reîntors proaspăt dela Berlin. Cum reese din istorisirea minunatelor lui amintiri, avea în inima lui toate dorințele și nu știa pe care drum s'apuce, căci toate erau cutropite de mărăcinișuri. Dar simțim din aerul de încredere pe care-l aducea, că să fi pornit pe oricare dintre cărări, avea să-l ducă la ceva nelămurit încă, dar surprinzător în rezultate și plin de încântare în lupta ce-o va duce.

Pasiv să fi rămas și ar fi creat surprinzătoare pagini ca acele letopisețe, istorii ale trecutului, de pe cari avea să șteargă praful și să le deie nouă strălucire.

Ignora cu totul că în acel avânt al tinereții lui generoase, în ceea ce avea de făcut își primejduia și capul. Dar așa era tineretul de atunci, neștiutor de primejdii.

Să nu uităm că poate era mai ușor unui deputat transilvănean depe timpul Ungariei să agite pentru ideea națională decât unui deputat din principate ideea Unirii. Căci la spatele Românilor din Ardeal se știa că există un Regat liber românesc, veșnic gata să-și pună prestigiul în cumpănă pentru repararea marilor nedreptăți.

Dar oare cari dintre marile puteri și-ar fi exercitat influența pentru ca Bălcescu bunăoară să revie din prigoană? Reîntoarcerea lui Bălcescu dela Palermo ar fi însemnat pentru dânsul acel „diminutio capitis“, care-a fost și soarta lui Brâncoveanu mai demult; căci practicele turcești erau și-atunci aceleași, dupăcum și indignarea Europei față de terorii Porții Otomane rămăneau tot platonice, ca de demult..

E vrednic lucru deci să relevăm vrednicia și înțelepciunea fără de precedent a bărbaților din generația Unirii Principatelor, cari și-au primejduit viața când nimeni nu s'ar fi expus cu folos pentru dânsii și cari au înfăptuit un act istoric deosebit de însemnat: fără vărsare de sânge și fără cea mai mică primejdie a vieții de stat românesc, așa cum ființase el pe-atunci.

De-atunci încocoaci nu s'a mai cucerit o palmă din pământul țării, fără ca ostașii noștri să nu-l stropească cu sânge din belșug. Singură Unirea Principatelor s'a făcut fără mobilizarea armatei, dar cu mobilizare de su-

flete, într-o atmosferă de încântare, cum rareori s'a ivit în viața zbuciumată a poporului românesc. Deci faptele lor să le pomțim nu numai pentru întâmplările trecute, ci mai ales pentru învățămintele și exemplul fără pereche al bărbaților din timpul Unirii, cari au fost nu numai patrioți luminați și hotărâți întru primejdii, dar mai ales erau diplomați iscușiți, cum puține exemple ni se arată în toată istoria lumii întregi.

Dr. AUREL CONTREA.

Spionajul și trădarea

Cazul ofițerului dela Oradea descoperit ca fiind în legătură cu spionii, în mâinile cărora s'a dat de a sa bună voie, devenind unealta lor, căci lor le-a vândut întreaga sa ființă, pe ai săi și cele ce trebuiau ținute secret, s'a clasat ca spionaj și s'a atribuit numai ca rezultat al concubinajului și al contactului cu femei de moravuri ușoare, elemente adaptabile spionajului, așa că bine propuneau unii conducători de ziare, să se împiedice asemenea nefaste legături.

A atribui, însă, spionajul numai acestei cauze este a trata chestiunea numai dintr'un singur punct de vedere și a o privi pe o singură față.

Chestiunea spionajului ca și a trădării este mult mai complexă și cum dese ori ele se contopesc, ea trebuie privită pe toate fețele și desbătută în tot complexul ei.

În primul rând, spionajul ca și trădarea, se datorește însăși firei individului, el singur e vinovat de infamul act. Că femeile procură una din cele mai mari tentații e de necontestat, dar omul de caracter rezistă tuturor tentațiilor.

Principalul și esențialul este, deci, caracterul ofițerului: ofițerul ca ori și ce om, este eroul ori victima propriului său caracter. Rezultă, deci, că șefii sunt datori a cunoaște caracterul, firea și temperamentul ofițerilor săi spre a ști pe ce să conteze și cum să-i întrebuințeze.

Când se constată grave abateri, de la demnitate și onoare, trebuie să sancționeze imediat și cu toată asprimea cuvenită, iar nu să se teamă că se va zice că numai la unitatea „X” s'a descoperit așa ceva.

Educația fiind în strânsă legătură cu instrucția, este absolută nevoie de a se îngriji și de educația ofițerilor, de felul lor de trai, de viața lor în societate, de viața privată a ofițerilor și astfel se va feri de multe tentații și porniri în opere rele.

Rele deprinderi se iau totdeauna prin contactul cu persoane suspecte, dubioase, fără nici o poziție socială și fără nici o greutate; aceste persoane ca și femeile de moravuri ușoare formează întreaga gamă a spionajului și a trădării.

În acelaș scop, trebuie a se da o deosebită atenție invitațiilor, ce se fac la cercurile militare, unde azi se permite accesul ori și cui fără nici un control și fără nici o contestație, deși ar fi multe de făcut.

Abținerea de la frecventarea cluburilor civile și diferitelor cazinouri, unde, în general, se joacă numai cărți este iarăși indicată. La jocul de cărți este cel mai mare amestec de oameni și în același timp cea mai mare tentație. Jucătorul de cărți, în speranță că va câștiga cece a pierdut, prinde pasiunea jocului și intră pe nesimțite în vârtejul lui începând datoriile de bani și pentru a se salva e capabil de orice.

Vorbind și acționând cu ușurință pe stradă, în cafenele și case particulare, unde nu rare ori se aude criticându-se unii pe alții chiar și pe șefi și diferite dispozițiuni, se înlesnește fără voie spionajul și trădarea.

Iată dar multiplele cauze cum și modul de combatere iar nici decum numai concubinajul, care, desigur, trebuie și el înfrânt.

În rezumat: firea ofițerului, caracterul său, traiul în societate, jocul de cărți, dezordinea în cheltueli și în viața sa, toate acestea contribuiesc a determina pe criminal la acțiune.

Noțiunea de Patrie și Neam trebuie înrădăcinată în sufletul oricărui militar și pentru aceasta cei ce instruesc trebuiesc selecționați și după criteriile de valoare morală iar niți de cum numai după instrucția lor.

Deasemeni credem necesar ca ambele crime spionajul contra Patriei și Neamului și trădarea să fie pedepsite pe cale de lege în toate ocaziunile, în timp de pace ca și în război, cu împuscarea.

Colonel Traian Frunzescu.
Din broșura „Chestiuni de actualitate”.

Căsnicia

(Reflexie)

I. P. Ofiriu-Putna

fost magistrat, avocat

Căsnicia, o scumpă virtute colectivă a omului; cea mai mare virtute, după care vin toate celelalte.

O extraordinar de intensă formă a dragostei și solidarității, ce nu se poate satisface, de cât printr-o lume nouă, o lume de ființe trăinde.

Efectul existenței spiritului și sufletului, ce ridică această solidaritate a omului, la o trăinicie adevărată, curată și solidă, în interiorul căreia, munca și datoria, competentele meritului, consolidează egalitatea de condiții și de existență, fauritoarele păcii și fericirii omului.

Hotărâtă printr-o liberă și desinteresată căsătorie, garantată prin educația spiritului și sufletului sexelor, educație care pune la îndemână resursele de cultură, onestitate și adevărate plăceri, facând să apară amicitia la maturitate, ce înlocuește amorul tinereții, stima să urmeze amicitia și amabilitatea să însotească bătrânețea, și înlesnind prin aceste puternice mijloace, să circule cu mare ușurință, toate resursele fericirii omenești, această puternică solidaritate, această mare virtute colectivă a omului, este centrul universal de ridicare desăvârșită și irevocabilă a vastei puteri omenești, prin care se sporește marele utilaj al forțelor, cu existența copii-

lor formați, copii viguroși, copii scumpi adânc căutați, viitorii membri ai colectivității, cetățenii buni și generoși, necesari marelui front de luptă contra răului și pentru binele și fericirea generală colectivă a omului.

Ambiția pentru avere și vanitatea pentru mărire, cele doua mari slăbiciuni, ce fac să scadă stima celui ce le descoperă și încrederea celui ce le poartă, aduc, însă, speculativ și orgolios, jertfa acestei mari virtuți colective, prin permanența unor stări de căderi, de umilinti, de părăsiri, provocate de spornica lipsă de corectitudine, demnitate, dreptate, sublimele funcțiuni ale sufletului și minții, neprețuita trinitate de întreținere a adevăratei solidarități casnice, a marelui virtuți colective, cu libertatea cea demnă și scumpă, cu egalitatea cea necesară și sublimă, produs al meritului cu munca și datoria.

Ambele împreună constituiesc temelia adâncă și puternică a luxului, imens focar, din care țâșnesc în valuri uriașe: risiva, voluptatea cu exaltările și desfrăul ei, și prejudecățile, faumzeificat, cu o supremă energie, etern și progresiv, puternic și eficace, destul de puternic și destul de eficace, pentru inteligența mărginită de ambiție și vanitate, la simțurile greoaie ce activează ne-regulat, aruncând cu prisosință disprețul și ridicolul, pe vatra acestei mari virtuți colective.

Disprețul slăbiciunii și ridicolul îngânfării apar vădit într'un regim de minciună, invidie și ură, în care orgoliul și senzualitatea cu respectul impus prin tolerantă, și indulgența impusă prin reciproca și alternativa falsă generozitate, în plin fast al vieții, se cuibăresc în căsnicia interesului, cuib nenorocit, în care apar copii, moștenitorii averii și măririi, copii ambiții, vanității și luxului, cu întregul lui conținut de ridicol și dispreț, copii în fața cărora se ridică evident, protestul natural și legitim al meritului, al adevărului și al dreptății.

Crăciunul pasărilor

Pe ziua de 15 Dec. 1935, în parcul orașului Timișoara, s'a serbat crăciunul pasărilor, în fața unui numeros public din orașul nostru, de față fiind și toate școlile secundare și primare. Multă lume se va fi întrebat mirată, oare care va fi fost rostul acestei serbări neobicinuită la noi? A fost un exemplu pentru toți cetățenii acestui oraș de a îngriji și ocroti cu dragoste, pasările din grădini și parcuri și mai ales pentru școlarii cari la 21 Decembrie plecau fiecare în vacanța de Crăciun, unde la rândul lor infiltrau și ei mai departe acest exemplu bun, în satele și orașele lor.

Mă veți întreba, la ce bun acest obiceiul? Răspunsul vă rog să-l scoateți din următoarele:

Toate lucrurile în această natură stau în legătură una cu alta, pentru că fiecare este un efect al unei cauze, care la rândul său devine o cauză pentru alte efecte.

Lumea aceasta ar fi un cântar, care trebuie să stea totdeauna în echilibru (în cumpănă) căci din moment ce unul din brațele sale s'ar lăsa în jos, celălalt s'ar ridica în sus, exact atâta cât s'a lăsat celălalt în jos, echilibrul (cumpăna) se strică și înaintarea vieții suferă foarte multe neajunsuri. Acest echilibru există și în repartitia viețuitoarelor pe acest pământ, lucru dovedit cu vârf și îndesat de faptele zilnice explicate prin oamenii de știință. Din nici un fel de vietate nu este permis să fie mai mult, iar din altele mai puțin decât cere viața, căci atunci se periclitează echilibrul natural. Din această cauză natura a căutat și caută cu cea mai mare strictețe ca în toate împrejurările, acest echilibru să fie în perfectă stabilitate. Viețuitoarele pământului nu pot trăi una fără alta. Animalele în general trăesc pe seama plantelor, căci fără ele ar muri de foame, după cum la rândul lor și plantele trăesc pe seama animalelor.

Pentru a dovedi aceste spuse din milioanele de exemple grăitoare de adevăr — după cum arată atât de clasic Darwin — e destul să urmărim un bondar care vizitează florile trifoiului roșu, ducând polenul de la o floare la alta, asigurând pe mai departe înmulțirea acestui trifoiu; iar acolo unde bondarul lipsește, lipsește și trifoiul roșu.

Cei dintâi Europeni expatriați în America, au dus cu ei și meri și peri, dar mere și pere nu au mâncat până ce nu au adus cu ei și albine, cari prin legatul florilor le-au dat roadele mult dorite.

Omul, ca cea mai perfectă faptură a zilei de azi, este încredințatul naturii de a se folosi de toate bunurile vieții fără de a avea însă dreptul de a distruge acest echilibru perfect. Cu toate acestea, de câte ori în nesocotința lui nu schimbă — uneori chiar distruge parțial — acest echilibru natural, lucru care se răsbună întotdeauna destul de crunt! exemplu tipic înfiorătoare foame de azi a celor 3—4 județe din Basarabia, iar mâine-poimâine cine știe în ce regiune a țării sau altă parte a lumii.

Prin industriile sale așezate pe malul apelor a depopulat nu numai apele de vietățile sale ca pești, etc... dar prin lăcomia lui a distrus păduri întregi din unele regiuni, cari la rândul lor au schimbat foarte mult clima regiunilor respective, turburând și cauzând multe neajunsuri, căci un rău trage după sine pe altul. Pădurea e o asociație naturală de plante și animale care variază după climă, având caractere comune ori unde s'ar găsi. În cetatea pădurii se adăpostesc o sumedenie de animale și plante de tot soiul. Tot pădurea e raiul insectelor și pasărilor ce și găsesc hrană și loc sigur pentru cuburi în cari își perpetuiază specia. Tăcerea sălbatecă a pădurilor aduce după sine peirea diferitelor specii de plante, alungarea animalelor și mai ales a pasărilor cari erau ocrotite acolo. Păsărelele nemai având hrană și mai ales ocrotirea în regiunea respectivă, caută refugiu în alte părți, așa că ele încep a popula grădinile și parcurile noastre, unde de cele mai multe ori

sunt rău primite de unii oameni, fiind alungate, prinse sau omorâte chiar prin sghilt, cleiu, colivii, etc., cuiburile stricate și ouăle sparte de drăcușorii de copii. Pentru a le atrage și familiariza în parcurile și grădinile noastre, trebuie să le ocrotim atât iarna cât și vara dându-le adăpost și hrană pe care o avem din belșug la țară ca și la orașe, având mare nevoie de ele. Căci să nu uităm niciodată că din totalul soiurilor de animale de pe acest pământ, 2 treimi sunt insecte.

E cu neputință de a le cunoaște viața tuturor. Din numărul lor mare, unele au fost dovedite ca folositoare, dar cele mai multe din ele ca foarte păgubitoare omului și agriculturii și ori cât de cuminte se crede omul de azi, toate încercările făcute de el în lupta pentru distrugerea acestor dușmani, s'au dovedit cu foarte puțin efect, așa că toată nădejdea pentru distrugerea lor și salvarea plantelor cultivate, precum și a celor naturale, stă în pasările cerului, cari prin munca lor neconținută aduc echilibrul în natură și în chipul acesta se pot păstra toate soiurile de viață.

Iată deci iubiți cetitori rostul serbării din ziua de 15 Dec. 1935. Sperăm că în viitor, acest gest va fi înțeles și mai bine și imitat de mai multă lume înțelegătoare.

Prof. OCT. POP.

Statul, Preotul și Învățătorul

Încercările de a ridica starea materială și morală a sateanului român, făcute în ultimul timp de diferitele asociații culturale de la orașe cu preocupări sătești, au pus în evidență pe deoparte neputința sau în cel mai bun caz o slabă licărire în efectele luptei începute. Dar tot aceste încercări au mai scos în evidență un fapt, că în satele în cari preotul și învățătorul sunt de acord și în plină activitate, asociațiunile culturale orășenești trebuiesc să-și îndrepte activitatea în alte direcțiuni. În toate congresele agricole, viticole, cooperative, școlare, educative, etc. să cere întotdeauna ajutorul statului, iar în cazul că statul este lăsat în pace, atunci este luat în primire preotul și învățătorul, acești doi factori, pe umerii cărora se așează toate sarcinile educației naționale.

Nimeni însă nu se întreabă dacă umerii preotului și învățătorului pot suporta sarcinile impuse, căci după proverbul. bătrânesc: sătulul nu crede, celui flămând. Statul nu poate interveni în toate împrejurările, fiindcă statul nu este o persoană de sine stătătoare, ci suntem noi toți cu toate calitățile și defectele noastre și prin urmare nu putem cere statului numai calități, când are și defecte. Preotul și învățătorul sunt persoane de sine stătătoare și lor li se cere de toată lumea, să activeze în toate direcțiile, dar că și ei au trebuințe la aceasta nu se gândește nimeni, și mai ales să le și îndeplinească.

Altădată preotul și învățătorul, mai ales când își începeau cariera, erau adevărați apostoli. Timpul de

studiu, examenul, stagiul militar și cariera erau astfel organizate că și preotul și învățătorul intrau în viață cu bucuria încununării unei munci suficient răsplătită. Dar astăzi nici preotul, nici învățătorul nu mai știu cum să-și organizeze viața, deoarece termină școala, trec examenele cerute, îndeplinesc cerințele militare și pe urmă rămân câte doi-trei ani pe socoteala părinților, sărăciți și ei cu întreținerea lor și când sunt numiți — atunci li se dă salariul de suplinitor — căci nu sunt resurse bugetare. Astfel încep cariera cu 1800 lei lunar, — 60 lei pe zi — din cari să plătească chiria casei, masa, înbrăcămintea, cărți, reviste — căci de ziare — acestea le citesc cu 2—3 săptămâni întârziere, când le găsesc pe la câte un prieten. Și când un preot sau învățător începe să lucreze în cariera lui cu astfel de mijloace este oare permis să le cerem apostolat? Este oare permis să răzimăm pe umerii lor întreaga educațiune națională? Asigurându-le însă un trai modest, o viață tihnită, le putem cere activitate apostolicească. Dl Profesor N. Iorga, în discursul său la mesagiu, afirmă că numai atunci preotul și învățătorul vor putea lucra cu folos pentru educația poporului, când ei vor ajunge dela început în satul în care s'au născut, unde cu mijloacele de astăzi vor putea face mai ușor față împrejurărilor și vor putea pune tot sufletul pentru atingerea idealului pentru care se simte chemat. Numărul învățătorilor este aproximativ 45.000. O ridicare a salariului ar ridica prea mult bugetul Statului și guvernele țării nu găsesc mijloacele necesare acestei urcări. Se zice sau se răspunde totdeauna acestei afirmațiuni: Dacă nu s'ar risipi banii Statului în diferite moduri, ar ajunge să se dea sporuri. Dar guvernele când fac bugetele nu se gândesc la ceace se risipește, fiindcă cheltuelile Statului sunt numai o pătrime din sumele necesare salariilor. Dacă vre-un guvern ar fi găsit isvoare mai mari de venituri ar fi sporit salariile, cel puțin ca demagogie. N'au făcut-o însă — căci din două una — ori n'au de unde, ori nu consideră destul de puternice organizațiile preoților și învățătorilor și mai ales din cauza politicei conducătorilor.

MIHAIL POPESCU

Profesor, chimist-expert.

Sfaturi pentru gospodari

Calendarul ne învață că în luna Februarie vom face următoarele:

Se vor repara mașinile și instrumentele agricole căci începutul semănăturilor de primăvară se apropie. Faceți cozi, toporaști și tânjeli ca să aveți și de rezervă. Semănatul se face atunci când pământul e svântat. Se lopătează grâul în magazii. Se scoate bălegarul la câmp. Se controlează grămezile de cartofi și de sfeclă. Se caută și respiră porumbul în păture. Se grăpează și tăvălugesc semănăturile de toamnă. Nu lăsați oile să bea apă de zăpadă, căci leapădă.

Curățiți pomii de mușchi, paraziți, omizi și ciurburile lor, aruncându-le în foc. Tundeți pomii bătrâni și plantați alții tineri.

În grădina de legume preparați răzoarele pentru sparanghel. Veți semăna: ridichi, morcovi lăptuci, cōnopida, pepeni, castraveți, etc., în răsadnițe, iar în grădină: pătruniel, mazere și spanac ba chiar ceapa de primăvară. Acoperiți și aerisiți răsadnițele.

Gunoiți via, curățiți pivnița și afumați butoaiile goale. Îngrijiiți de stupi și cercetați semintele de semănat.

Vita ca să aibă preț bun la vânzare, cere să fie îngrijită cu grajd bun și hrana la timp, să nu fie silită să roadă ieslea. Dați-i sare din când în când.

Cei de pe lângă bălți vor împleți rogojinii, coșuri, etc.

Femeile harnice țeș de zor inul, cânepa, lâna. Cele mai istețe țeș torsura din luna trecută.

Citiți și prindeți sfaturile de folos. Fiți cinstiți și nu faceți datorii.

Gospodarule, vremea e mai caldă ca în alți ani pe vremea aceasta. Poate nu îndrăznești să-ți tai porcui de frică să nu ți se strice carnea. Iți vin în ajutor cu 2 rețete pentru sărarea cării de porc.

1) Sărarea la uscat.

Tăe carnea în bucăți alungite, nu prea mari, pe cari le frezi bine cu sare de bolovan pisată mărunt și amestecată cu salpetru (30 grame salpetru la o jumătate kgr. de sare). Bucățile sărate le așezi într'un butoi, în rânduri înghesuite, nelăsând nici un loc gol. Deasupra fiecărui rând de carne, pui un strat de sare pisată, de grosimea unui deget și continui așa până așezi toată carnea ce ai. Deasupra vei pune bucățelele cari se păstrează mai greu ca gâtul, căpățina și picioarele, pe cari le treci mai repede.

2) Sărarea cu saramură.

Fierbe un sfert de oră 2 $\frac{1}{2}$ litri apă cu 100 grame salpetru cu un sfert kgr. sare neagră de bolovani, 1 kgr. sare albă și $\frac{1}{4}$ kgr. zahăr. Această saramură o lași să se răcească; iar într'un vas smălțuit se pun: 30 boabe piper, 1 ardei, 3 cuișoare, 2 ramuri de cimbru, 10-20 boabe de ienuper și câteva foi de jaleș peste cari vei turna 5 litri de apă clocotită și lași să se răcească și acest amestec. După răcire vei strecura amestecul peste saramură. Bucățile de carne frecate cu salpetru și sare (30 grame salpetru la o jumătate kgr. sare) le așezăm în butoi ca și la sărarea uscată, peste care turnăm saramura care trebuie să acopere bine carnea. După 4-6 săptămâni o punem la fum.

Pentru a sili găinile de a-și mări produsul de ouă le dăm carne crudă sau sânge, mațe sau orice alte resturi dela abator, dar să fie proaspete, bine spălate, tăiate mărunt și trecute prin mașina de tocat carne.

Iată 2 rețete, cari aplicate bine vor mări produsul de ouă în timpul iernii. Pentru o găină 2-4 kgr.

No. 1) 125 grame grâu amestecat cu 50 grame făină de carne.

No. 2) 60 gr. ovăz cu 50 gr. făină de porumb, 60 gr. cartofi și 15 gr. făină de carne.

Mierea naturală se poate cunoaște de cea artificială (prefăcută) astfel: Amestecăm bine într'un pahar o linguriță de miere cu 3 lingurițe alcool (spirt curat). Dacă la fundul paharului se lasă un strat alb și gros, este amidonul cu care a fost falsificată (prefăcută) mierea; dacă fundul paharului rămâne curat, atunci și mierea e curată.

Purceii sugaci când rămân fără scoafă, li se dă lapte de vacă amestecat cu smântână și 4 bucățele de zahăr (1 litru lapte cu $\frac{1}{4}$ kgr. smântână). Laptele pus într'un vas din care purceii să-l poată sorbi singuri.

Șobolanii îi stărpim mai bine dacă introducem în găurile lor, blocuri mici de 1 cm. cub de acid carbonic solidificat la minus 79° C., când animalele dorm. Găurile apoi le astupăm bine cu cioburi de sticlă și cu pământ. Șobolanii se vor asfixia fără să se deștepte.

OCT. POP.

Razele ultraviolete și efectul lor asupra dezvoltării animalelor plantelor

Cine n'a văzut curcubeul? Este brăul format din 7 culori care încinge bolta cerească atunci când plouă la răsărit și când soarele strălucește la apus iar noi suntem așezați cu spatele la soare și cu fața spre norul din care cade ploaia. Mai toată lumea a avut în mână o sticlă de policandru în trei muchii. O prismă de sticlă. Când privim lumina de la soare prin această prismă, vedem tot culorile curcubeului. Aceste culori sunt roșu, portocaliu, galben, verde, albastru, indigo și violet și poartă numele de spectru solar. Dacă aceste culori sunt adunate la un loc fie cu o oglindă sferică fie cu o lentilă, obținem lumina albă. Dar lumina albă nu este constituită numai din aceste culori, cari când trec prin aer sau apă și vin la ochiul nostru, se numesc raze, ci și din alte raze, cari ochiul nostru nu le poate vedea, dar le simțim cu termometrul sau cu placa fotografică. Când preumblăm rezervorul unui termometru sensibil prin cele 7 culori în cari se desfac razele de lumină de la soare când trec printr'o prismă, vom constata că dacă deplasăm termometrul de la violet spre roșu, temperatura crește și crește chiar și când trecem de razele roșii. Aceasta înseamnă că în afară de razele roșii vizibile, există alte raze invizibile numite raze infraroșii. Iar dacă luăm o placă fotografică și o trecem prin cele 7 culori ale spectrului, vom constata că culoarea roșie și vecinele ei portocaliu și galben nu au nici o acțiune asupra plăcii fotografice, în timp ce dacă ne apropiem de culoarea violetă și

chiar când ieșim din ea, placa este atacată puternic de lumina violetă și cea din afară de violet invizibilă și numită ultravioletă. Urmează din aceste experiențe că nu toată lumina solară are acțiune chimică asupra sărurilor și în special asupra sărurilor de argint în cazul plăcii fotografice. Lumina roșie nu are nici o acțiune, de aceea fotografiile lucrează la această lumină, iar lumina violetă și ultravioletă are acțiunea chimică cea mai puternică. S'a constatat că în aer pătrund cele mai multe raze ultraviolete dimineața de la orele 7—10 timp priincios pentru a face băile de soare. Ce se face de soare de la ora 11 înainte le fac numai ca să-și bronzeze pielea. S'a constatat de asemenea că viile expuse la soare de când răsare soarele, adică acelea cultivate pe dealuri cu fața la răsărit, dau struguri mult mai bogăți în zahăr (glicoză), poamele sunt mult mai dulci, tutunul mult mai aromat. Mai toate plantele întorc fața către soare, căci simt ele că de acolo le vine viața, tot astfel și omul și animalele. Razele ultraviolete le desăvârșesc procesele chimice cari se produc în sânge asigurând celui ce se expune în mod rațional la ele sănătate și mulțumire. **M. P**

Cinematograful educator

În luna August 1935 s'a ținut la Oxford în Anglia congresul de pedagogie, care a reunit pe delegații celor trei mari asociațiuni profesionale și anume: Federația mondială a educatorilor, Federația internațională a asociațiilor profesorilor secundari și Federația asociațiilor învățătorilor. În trei ședințe s'a discutat rolul cinematografului în învățământ. Acum 25 ani am publicat în Revista generală a învățământului un articol în care arătam rolul înfinit de educator pe care-l poate avea Cinematograful în învățământ. Chestiunea a fost reluată cu câțiva ani în urmă și de alte persoane. Chestiunea aceasta a fost discutată de cei mai îndreptățiți educatori într'unul din Congresele mondiale.

Englezii au prezentat filme reprezentând învățământul agricol și tehnic și un film arătând drumul pe care-l urmează elevii din clasele primare până la învățământul comercial sau profesional. La sfârșit au prezentat două șiruri de elevi și eleve cari printr'un dispozitiv special înaintau spre spectatori impresionați și chiar mișcați.

D-l Lebrun a prezentat un film francez reprezentând mișcările vibratorii.

Doctorul Dijan a prezentat un film: înghițirea, respirația unui plămân bolnav, mișcarea exactă a rotulei genunchiului.

În Germania fiecare școlar plătește 20 pfeningi pentru fabricarea filmelor pedagogice.

D-l Brérault a prezentat filme de cari s'au interesat toate casele de cinematograf din lume, deoarece reprezentau gradat cunoștințele geografice din învățământul primar.

D-l Cantagruel a prezentat filme pentru demonstrații în învățământul superior ca giroscopul, forța centrifugă, nutriția sângelui, creșterea plantelor, filme de mare ingeniositate și mare răbdare.

D-l Blanc Gattim a prezentat filme în culori și mai ales asupra relațiilor dintre culoare și sunet.

Se caută în prezent aparatele cele mai potrivite și mai eficiente cu cari să fie înzestrate toate școlile primare și secundare și cari să întrebuițeze acelaș fel de filme pentru școlari din lumea întreagă.

Domnul Iorga și învățătorii

Învățătorimea română este atrasă astăzi într'un curent ale cărui tendințe sunt de a canaliza doleanțele ei în spre demagogie. Cei ce conduc astăzi învățătorimea sunt oameni cari nu mai au nimic de a face cu școala pe care au părăsit-o de zeci de ani, dar cari rămânând în posturile de comandă ale învățătorilor caută să-și asigure personal un trai mai ușor și viață mai mulțumită. Ei nu au nici un scrupul de conștiință și lovesc în tot ce le stă în calea intereselor lor. Așa a fost întotdeauna. Din conducătorii învățătorimei s'au recrutat întregul personal de control, iar învățătorul harnic și conștiincios, învățătorul modest a rămas la munca lui, neluat în seamă de nimeni și în schimb s'au ridicat toți cei cari au strigat și s'au făcut reclamă, deși în școală și pentru școală n'au lucrat nimic. Domnul Profesor Nicolae Iorga voise ca numai învățătorii harnici și conștiincioși, numai aceștia să fie răsplătiți pentru munca lor. Dânsul a desființat și examenele de definitivare și examenele de înaintare pe loc și în locul lor a introdus cercetarea activității în școală și în afară de școală a învățătorilor. Noi credem că prin acest mijloc se evită și politica în școală, căci fiecare învățător care avea o activitate o putea arăta, pe când examenele se trec, cum știe toată lumea și nici nu dau măsura activității școlare și extrașcolare a învățătorilor.

Ar fi fost chestiunea numai în alegerea comisiilor cari în fiecare an să procedeze la cercetarea acelor învățători cărora le vine rândul la definitivare și înaintare și să recomande pe cei aleși. Noi credem că examenele de definitivare și înaintare trebuiesc desființate și înlocuite cu cercetarea activității școlare și extrașcolare a învățătorilor. În acest scop rugăm pe d-nii învățători să ne comunice în scris care din sisteme este mai preferabil și motivele.

Plângerile Podgorenilor

Societățile podgorenilor în numeroase congrese și întruniri publice au cerut protejarea vinurilor și strugurilor nobili întrucât prin organizarea actuală a comerțului cu struguri și vinuri nu-și mai pot scoate nici cheltuelile și sunt aduși la disperare.

În acest scop au cerut:

1. Distrugerea plantațiilor de hibrizi (vițe producătoare direct).
2. Limitarea și impunerea la taxe mai mari a viilor de la șes.
3. Oprirea fabricării spirtului de cereale și fabricarea numai din vin.
4. Oprirea întrebuințării oțetului din lemne și înlocuirea lui cu oțet de vin.
5. Combaterea falsificărilor.

Guvernul a și adus un proiect de lege în acest scop însă ne surprinde prima măsură, aceia de a se opri plantarea și a vițelor producătoare de vinuri nobile, măsură vexatorie și nefolositoare.

M. P.

Informațiuni

Pensionarea Profesorilor Universitari. S'a depus în cameră un proiect de lege prin care profesorii universitari, cari până în prezent erau scoși la pensie la 70 de ani, urmau să fie pensionați mai de vreme, adică la 65 ani. Proiectul a fost imediat combătut de D-l Profesor N. Iorga și a stărnit o adevărată revoluție în lumea intelectuală, cea ce a contribuit ca imediat să fie desaprobat de D-l Ministru C. Angelescu, care a declarat în scris că nu a avut cunoștință de acest proiect. Prezentatorii proiectului au avut în vedere pe acei profesori cari nu și mai făceau cursurile la înălțime, pe cei cari se ocupă cu chestiuni particulare și mai ales pe acei cari în loc să studieze în direcția catedrei sau specialităților lor, se ocupă cu chestiuni în cari cred ca și-au găsit vocația.

Dreptate Voluntarilor Ardeleni. Voluntarii Ardeleni fiind considerați ca și ceilalți combatanți au primit puțin pământ la împroprietărire, care li s'a luat pe rând și li s'a redat în alte părți de diferitele guverne cari s'au succedat la cârma statului. Ei n'au fost apreciați ca voluntarii Ceho-Slovaci și Italieni. Mai mult, au fost dați afară din slujbă ca o încoronare a deposedării de pământuri. Oare cine-i va răsplăti?

Câmpuri de muncă. În Germania în anumite regiuni izolate și unde terenul este pregătit în acest scop, s'au creat așa zisele câmpuri de muncă, înzestrate cu băraci pentru locuință, unelte de muncă și cu un personal ales. În aceste câmpuri de muncă sunt aduși toți candidații la profesorat, învățătorii, institutorii profesorii secundari pentru a practica timp de șase luni diferite munci, înainte de a li se încredința catedrele la cari au drept. În realitate aceste câmpuri de muncă nu servesc pentru a obicinui pe viitorii membrii ai corpului didactic cu muncile agricole sau industriale, ci de a-i studia sufletește asupra ideilor de cari sunt însuflețiți la intrarea lor în carieră, adică dacă sunt național socialiști sau bolșevici. În acest scop un personal perfect dressat ia în primire pe cei ce vor se ocupa cu educația poporului german și-n conversații particulare priete-

nești, fără cea mai mică observație asupra celor ce manifestă idei necorespunzătoare Reichului German, îi țin șase luni sub observație notând în fie care seară constatările făcute. La sfârșitul perioadei de câmp de muncă un mare număr de candidați sunt șterși de pe listă și nu li se mai încredințează catedrele pentru cari au concurat. În acest mod Germanii nu primesc în învățământ pe cei ce au idei bolșevice, sau pe cei cărora nu le convine cum este condus Reichul German de către Hitler sau pe cei ce simpatizează pe celelalte popoare într'un grad mai înalt de cât le este permis de politica actuală germană. Nu cunoaștem rezultatele acestui sistem de recrutare a membrilor Corpului didactic German, dar credem că și în țara noastră pătrund în învățământ tineri veniți cu idei cu totul de stânga și cari nu târziu ne vor duce învățământul de râpă, și mai că am propune și pentru tineretul nostru câmpurile de muncă din Germania. Cei ce se vor constata că nu sunt inzestrați cu mari calități patriotice să nu fie primiți în învățământ.

D-nul Prof. N. Iorga a terminat la Paris seria de conferințe despre cruciate și importanta lor pentru statele sud-est Europene. De la Paris a plecat în alte orașe din Franta și la urmă în Olanda unde a fost invitat.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie. În sala Teatrului Comunal s'a sărbătorit ziua Unirii Principatelor 24 Ianuarie 1859 de către „Secțiunea Timișoara“ a Ligei pentru unitatea culturală a tuturor românilor, împreună cu toate școlile secundare din localitate. Sala teatrului a fost neîncăpătoare pentru numerosul public care a venit să asiste la executarea unui program demn de o serbare națională.

DIN CARACAL. Inițiativă particulară. Caracalul este capitala județului Romanați, oraș vechi cu populație bogată, fiind centrul unuia dintre județele cele mai productive agricole din România. Cea-ce pe cale oficială nu s'a putut înfăptui, pe cale particulară s'a ajuns la rezultate demne de invidiat.

1) Un preot a putut ridica o mândră biserică pe bulevardul principal al orașului adunând leu cu leu de la enoriași și bine credincioși.

2) Un director de liceu care nu era nici măcar localnic a adunat leu lângă leu și a construit un liceu modern mai mare ca liceul C. D. Loga din Timișoara.

3) Școala elementară de Comerț din Caracal fusese desființată de Minister din cauza economiilor bugetare. Comitetul școlar a transformat școala în extrabugetară și continuă să funcționeze fără ajutorul Statului.

DIN CRAIOVA. Comitetul școlar al Colegiului Carol I-iu din Craiova întreține ca bursieri 100 elevi din Ardeal și Banat. Elevii sunt scutiți și de taxele școlare.